

Dosarul nr. 2ra-950/20

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. A. Rusu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Clima, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

8 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Serghei Cracan

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Serghei Cracan împotriva lui Mihail Cracan, Eleonorei Vetriș și Vioricăi Temergaliev cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și constatarea faptului acceptării succesiunii și

la cererea reconvențională a lui Mihail Cracan împotriva lui Serghei Cracan cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Serghei Cracan și menținută hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Ungheni

constată:

La 3 august 2017, Serghei Cracan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Cracan, Eleonorei Vetriș și Vioricăi Temergaliev cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii.

În motivarea acțiunii a invocat că tatăl său, Tudor Cracan a decedat la XXXXX, moștenitori de gradul întâi fiind Lidia Cracan, soț supraviețuitor și copiii Serghei Cracan, Mihail Cracan, Eleonora Vertiș și Viorica Temergaliev.

După decesul tatălui, au depus cerere de acceptare a succesiunii la notarul public Constantin Scaletchi, mama Lidia Cracan, dânsul și fratele Mihail Cracan, iar surorile Eleonora Vertiș și Viorica Temergaliev au refuzat expres de la moștenire.

A remarcat că, deoarece documentele judiciare ale bunurilor din masa succesorală nu erau perfectate și din cauza lipsei resurselor financiare, dânsul nu a primit certificatul de moștenitor pentru averea rămasă după tată și niciunul din moștenitori.

La XXXXX, a decedat mama, Lidia Cracan, moștenitori legali ai acesteia fiind copiii Serghei Cracan, Mihail Cracan, Eleonora Vetriș și Viorica Temergaliev.

În termenul prevăzut de legislație și până în prezent niciunul dintre moștenitori nu au depus la notar cerere de deschidere a succesiunii.

A menționat că s-a adresat la notarul public Constantin Scaletchi pentru perfectarea actelor, care i-a răspuns că în prezența originalelor poate să primească certificatele de moștenitor pentru 1/6 cotă-parte din averea succesorală rămasă după tatăl Tudor Cracan decedat, la XXXXX, iar cât privește moștenirea după mama Lidia Cracan, decedată la XXXXX, nu poate să o primească, deoarece este necesar de a constata faptul acceptării succesiunii.

A învederat că surorile Eleonora Vetriș și Viorica Temergaliev i-au spus că nu au nicio pretenție la averea părinților, cât privește fratele Mihail Cracan, care locuiește în casa rămasă de la părinți, au apărut divergențe și întrucât nu este posibil de a constata faptul acceptării succesiunii în procedură specială, a decis de a se adresa cu o cerere de chemare în judecată pentru prelungirea termenului de acceptare a succesiunii rămasă după mama Lidia Cracan.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 10, 11, 14, 1433, 1516, 1517, 1519, 1556-1559 Cod civil, art. 5, 6, 94, 96, 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii a averii rămase de la mama Lidia Cracan, decedată XXXXX.

În cadrul ședinței de judecată din 17 decembrie 2018, Mihail Cracan a depus cerere reconvențională împotriva lui Serghei Cracan, intervenienți accesorii Eleonora Vetriș și Viorica Temergaliev cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii.

În motivarea acțiunii a invocat că este fiul defuncțiilor Tudor Cracan și Lidia Cracan, care în timpul căsătoriei, au avut patru copii Serghei Cracan, Eleonora Vetriș (Cracan), Mihail Cracan și Viorica Temeragliev (Cracan) și, pe parcursul vieții, au agonisit bunuri în comun și anume, imobile situate în mun. XXXXX, compuse din casă de locuit și teren aferent din str. XXXXX cu nr. cadastral XXXXX.

A relatat că în vara anului 1988, fratele mai mare Serghei Cracan s-a căsătorit și îndată după căsătorie a părăsit casa părintească, plecând cu soția sa Ecaterina Cracan să locuiască în altă parte și în vizită la părinți veneau foarte rar.

La XXXXX, a decedat tatăl lor, Tudor Cracan, iar după decesul tatălui, cel care a acceptat de fapt averea succesorală a fost dânsul împreună cu mama sa, Lidia Cracan prin intrarea în posesie a bunurilor succesoriale și anume, administrarea bunurilor, îngrijirea casei de locuit, prelucrarea terenului aferent și achitarea impozitului funciar.

Ulterior, la XXXXX, în or. XXXXX a decedat mama, Lidia Cracan.

Astfel, imediat după decesul mamei, dânsul a intrat în posesia bunurilor succesoriale, prin îngrijirea casei de locuit, prelucrarea terenului aferent, achitarea serviciilor comunale (achitarea energiei electrice, a apei și canalizării etc.), cât și achitarea impozitului funciar.

A remarcat că, după decesul mamei, deoarece casa se năruia și se afla într-o stare deplorabilă necesitând reparație urgentă, a început reconstrucția capitală a casei

părintești, schimbând ușile și ferestrele, care erau putrede, a reparat pereții care erau fisurați (crăpați), a reparat rețeaua de apă și canalizație, a tras linia de telefon, a construit din nou alt gard, întrucât gardul vechi era foarte uzat, a schimbat poarta, a efectuat și alte lucrări necesare pentru a menține casa în stare bună, a întărit fundamentul, a demolat și a instalat din nou prizele și firele electrice.

Totodată, a evidențiat și faptul că de la decesul mamei și până în prezent, fratele Serghei Cracan, deși în toată această perioadă a lucrat și s-a aflat în or. XXXXX, nu și-a manifestat niciodată dorința de a accepta moștenirea rămasă după decesul mamei, mai mult, acesta nu a contribuit cu nimic la cheltuielile legate de îngrijirea, întreținerea și înmormântarea mamei lor, cât și cheltuielile de administrare a bunurilor rămase după decesul mamei, neintrând astfel în posesia patrimoniului succesoral.

În acest context, a subliniat că Serghei Cracan, deși a știut despre decesul mamei întrucât a asistat la înmormântarea ei, timp de 10 ani ultimul nefiind plecat peste hotarele Republicii Moldova, nefiind înrolat în rândurile forțelor armate sau internat în careva instituții medicale etc., nu i-a comunicat niciodată că dorește și pretinde să moștenească averea rămasă după decesul mamei, cunoscând totodată faptul că dânsul a rămas să locuiască în casa părintească și a suportat toate cheltuielile de înmormântare a mamei și de administrare a bunurilor rămase după decesul ei, acceptând astfel succesiunea prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral, așa cum prevede art. 1516 alin. (3) Cod civil.

A considerat că cererea lui Serghei Cracan privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii este absolut neîntemeiată, cu atât mai mult că de la decesul mamei au trecut mai mult de 10 ani, iar conform art. 1519 Cod Civil, termenul poate fi prelungit de instanța de judecată cu cel mult 6 luni.

A mai notat că actualmente a depus actele la notar pentru a accepta succesiunea, însă a întâmpinat dificultăți, deoarece în perioada când a decedat mama, fiind îndurerat din cauza decesului ei și totodată din motivul lipsei mijloacelor financiare, deoarece pușinii bani care îi avea acumulați i-a cheltuit la înmormântarea mamei, iar ulterior la reparația casei părintești, întrucât fratele Serghei Cracan nu a contribuit și nu a ajutat cu nimic, nu a avut posibilitatea de a se adresa la notar pentru ca să-și legalizeze drepturile succesoriale în termen de 6 luni prevăzut de legislație, omițând acest termen din cauze obiective.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 3 octombrie 2005, Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 7 iulie 2008, art. 1500, 1516-1519 Cod civil, art. 166-167, 172, 281 alin. (2) lit. f) CPC.

A solicitat respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Serghei Cracan, admiterea acțiunii reconvenționale, constatarea faptului acceptării de către el a patrimoniului succesoral rămas după decesul mamei Lidia Cracan.

La 16 martie 2019, Serghei Cracan a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, solicitând constatarea faptului că el a acceptat succesiunea rămasă de la mama lui, Lidia Cracan, decedată la XXXXX.

Prin hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătorei Ungheni, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Serghei Cracan.

A fost admisă cererea reconvențională înaintată de Mihail Cracan și constatat faptul acceptării patrimoniului succesoral timp de șase luni rămas după decesul Lidiei Cracan, decedată la XXXXX, în or. XXXXX de către Mihail Cracan.

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serghei Cracan și menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că Serghei Cracan nu a prezentat niciun înscris în vederea demonstrării temeiniciei pretențiilor înaintate, cum ar fi răspunsul notarului, în care ar fi fost indicat că notarul nu este în drept să elibereze petiționarului certificatul de moștenitor din lipsa sau din insuficiența documentelor corespunzătoare, necesare pentru confirmarea în procedură notarială a faptului de intrare (aderare) în posesiunea averii succesoriale.

Prin urmare, prima instanță și instanța de apel au reținut că în speță nu se atestă temei pentru a constata faptul acceptării succesiunii de către Serghei Cracan după decesul mamei acestuia, Lidia Cracan.

Totodată, au evidențiat instanțele de judecată ierarhic inferioare că Serghei Cracan nu a demonstrat că este îndreptățit să accepte succesiunea în baza altor temeiuri, cum ar fi acceptarea succesiunii prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral, care este însoțită de acțiunile legate de administrarea și utilizarea acestuia.

Or, după cum a fost constatat în cadrul examinării cauzei, bunurile care constituie masa succesorală, după decesul mamei au fost administrate de către fratele acestuia Mihail Cracan, fapt care nici nu a fost negat de Serghei Cracan.

Instanța de apel a respins ca nefondat argumentul apelantului, precum că prima instanța nu a ținut cont de faptul că după decesul tatălui, el a depus cerere de acceptare a succesiunii în termen și a acceptat 1/3 din masa succesorală a defunctului, situație în care fiind deja coproprietar pe cote-părți a bunurilor ce fac parte din masa succesorală în litigiu, iar prin urmare, având calitatea de moștenitor legal al decedatei Lidia Cracan, a acceptat și moștenirea, dar nu s-a folosit de bunuri, deoarece casa nu era partajată în natură și nu este posibil să locuiască două familii în această casă. Or, înscrisul anexat la cererea de apel nu demonstrează dreptul lui Serghei Cracan la moștenire a 1/3 din masa succesorală a defunctei Lidia Cracan, înscrisul anexat constituind o cerere datată cu 15 februarie 2001 înaintată notarului Constantin Scalețchi, prin care Serghei Cracan exprimă acordul de a accepta moștenirea, solicitând eliberarea unui certificat de moștenitor (legal, testamentar), ce ar confirma dreptul la moștenirea averii, însă prin apelul declarat apelantul pretinde recunoașterea faptului acceptării succesiunii după decesul Lidiei Cracan.

La 6 mai 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Serghei Cracan a declarat recurs împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de respingerea cererii de chemare în judecată depusă de el, examinarea

în această parte a cererii în fond, constatarea faptului că el a acceptat succesiunea după mama sa, Lidia Cracan.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o pasibilă de casare, deoarece au fost aplicate incorect normele de drept material, au fost încălcate regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, nefiind cercetate multiaspectual, complet, nepărtinitor și nemijlocit toate probele din dosar în ansamblu și interconexiunea lor.

A subliniat că există probe incontestabile care atestă că după decesul tatălui, Tudor Cracan, dânsul a depus cerere de acceptare a succesiunii în termen și a acceptat 1/3 din masa succesorală a defunctului, situație în care fiind deja coproprietar pe cote-părți a bunurilor ce fac parte din masa succesorală în litigiu, iar prin urmare, având calitatea de moștenitor legal al decedatei Lidia Cracan, a acceptat și moștenirea, dar nu s-a folosit de bunuri, deoarece casa nu este partajată în natură și nu era posibil să locuiască acolo.

La 1 iunie 2020, în adresa lui Mihail Cracan, Eleonorei Vetriș și Vioricăi Temergaliev a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Serghei Cracan, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 196), fiind recepționată de Mihail Cracan și Viorica Temergaliev la 5 iunie 2020, de Eleonora Vetriș la 9 iunie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 197-199).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 3 martie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 187), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 6 mai 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Serghei Cracan, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul

în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serghei Cracan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Serghei Cracan urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Serghei Cracan.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu